

(Данас, 21.2.2010)

Агенција за приватизацију почела је поново да обара све рекорде. Само сада у дисциплини брзог ходања уназад. Својим стопама, уназад нећу ићи, клео се својевремено један што нас је, такође, приватизовао. Али, знате како је, кад се мора. Право је чудо да и овим текућим рекордима, као некад оним јучерашњим, није почела да се хвали на сва уста. Јер, леп је то резултат: за последњих месец дана поништено је чак 32 приватизације.

Баш се Агенција узмувала, узрадила и пошто није како ваља свој посао радила јуче, поништава га данас. Али због тога никоме у Агенцији, нити у Акцијском фонду, није фалила ни длака с главе. Поводом једне приватизације, која је завршила на суду а фирма у ликвидацији, суд је закључио да сад већ бивши власник није крив што је држава толику фирму продала човеку неспособном да је води. Ко је крив, суд није рекао. Али власник није. Правој представи нема боље рекламе од оне од уста до уста. Зато прави одјек најновије активности Агенције за приватизацију није изостао. Не знам да ли сте и ви приметили, постале су предмет интересовања и оних који су још, онако, далеко од тога да сами постану предмет њене, далеко било, пажње. Таквима је смешно, пошто још немају шансу да им постане тужно. „Па ови ће поништити целу приватизацију“, сеире срећни. То се сада прати и сабира као извештаји са фудбалских утакмица. Посматрачи се едукују успут. Још мало па ће се и у кафанама распављати о томе колико би процената производње нови газда требало да одржи у животу, па да би могло да се сматра да је одржао континуитет. Тек кад то у невољи постане општа лектира, постаће и предмет интересовања онога чији је посао – Агенције за приватизацију. Која неће остати без посла. Пошто нас је десетак година приватизовала, наредних десетак година ће да нас поништава. С нестрпљењем чекам да нас државни ревизор обавести за које је паре то радила досад, а за које ће одсад.

ПИВО: Неки дан видим поништили и приватизацију Београдске индустрије пива. Некада чувене фирме. Ми жене знамо да се од једном погрешно скројене хаљине више не може направи добар модел. Можеш да преправљаш колико хоћеш. Ни из лоше обављене приватизације добра фирма. Разлог за задовољство овим што сад Агенција све у гомилама ради може да буде само сујетне природе: доказали смо да смо од почетка били у праву. Али, једном уништене фирме тешко да ће неко да оживи. А разлог за оволику узмуваност Агенције је невиђена слабост актуелне власти којој само Чеда Јовановић може узрок да види у деструктивности опозиције. Није се Агенција оволико

развијала из принципијелних разлога, далеко било. Никаква развојна стратегија привреде није стајала иза ове наше приватизације. Њој су се на сав глас противили либерални економисти. Као, нека тржиште одлучи ко ће да опстане, а ко да буде упокојен. Сад по новинама читамо ко руководи тржиштем. И тек ћемо, богами, читати. Ја остајем велики приврженик Русоове тврдње да је највећу револуцију у историји направио онај ко је први рекао: ово је моје. Али није истина да свако ко има паре уме да прави и продаје пиво. Да руководи фирмом. А то је у нашој приватизацији било кључно. Мада су добра политичка веза и договор са конкуренцијом могли значајно да умање суму новца потребног за куповину и најатрактивније фирме. Занимљиво је да је Агенција за приватизацију пре приватизације наших пивара имала темељну анализу њиховог пословања, тржишне позиције и перспективе. Београдска индустрија пива и тада је стајала доста слабо. Изгледало је да се може спасти само ако све пиваре буду продате истовремено. Али нису, него најбоље прво. Оним слабијим тада није било спаса од конкуренције иностраних колоса. Случај није био ни баш овако једноставан. Из истих разлога, држава је својевремено присилила фонд Салфорд да поред млекаре Имлек, за коју је у ствари био заинтересован, купи још неколико наших млекара. Тако су све успешно продате, али је Салфорд постао монополиста или фирма са доминантним положајем на тржишту. Али добром стратегијом се и овај проблем дао решити. Како тачно, ја не знам. Да знам, радила бих у Агенцији за приватизацију.

ПРАВО: Ово је вероватно требало да напишем много раније, а и сада на самом почетку. Уговори о условима продаје једне фирме, које с купцем прави Агенција за приватизацију, не могу да буду никаква тајна. Нарочито не би требало да буду тајна за запослене у приватизованим фирмама. Они имају право на увид у ту документацију којом би требало да их снабдеју њихови синдикати. То је, ваљда, и полуписменима јасно бар од тренутка кад су се неки медији изборили за објављивање, у међувремену срушеног, концесионог уговора о градњу аутопута Хоргош–Пожега. Е од тада, нема тајних уговора. Нарочито је смешно што су многим запосленима непознате одредбе социјалног програма, које нарочито обавезно иду уз тендерску продају фирми. Одредбе ових уговора требало би да брани Агенција за приватизацију, али поуздано знам да није здраво на њу чекати. Одредбе социјалног програма, који често није како се најчешће мисли никакав социјала, него само преписани Закон о заштити на раду, који се не поштује готово нигде, требало би да брани синдикат. Али није здраво чекати ни на то. Дођите до уговора, прочитајте их и браните се сами. То је најздравије. А оно што је здраво, не може бити демагогија ни популизам. Чедомир Јовановић о томе не зна ништа.